

GENEL İDARİ ŞARTNAME

1. TANIMLAR

Burada tanımlanacak olan Sözleşmede, sözü edilen bazı tanımlar aşağıdaki anlamları taşır:

"İşveren" ile Gazimağusa Belediyesi (GMB) anlatılmaktadır.

"Yüklenici" ile bu ihalede Teklifi kabul edilip birlikte Sözleşme imzalanılan şirket veya firma anlatılmaktadır.

"Kontrol" ile Gazimağusa Belediyesinin, Özel Teknik Şartnamede belirtilen İşler'in Sözleşme'ye uygun olarak yapılmasını sağlamak amacıyla görevlendireceği ve Yüklenici'ye yazılı olarak bildirilecek olan, kişi anlatılmaktadır.

"Sözleşme" ile İşveren ile Yüklenici arasında yazılı olarak yapılan ve bu Şartnamenin işaret ettiği anlaşma anlatılmaktadır.

"İşler" ile Sözleşme'de belirtilen ve yapılıp tamamlanacak olana bütün İşler anlatılmaktadır.

"Geçici İşler" İşlerin gerçekleştirilip tamamlanması ve kusurların giderilmesi için gerekli olan (Yüklenici'nin donanımı dışındaki) her türlü Geçici İş demektir.

"Proje Çizimleri" Sözleşme'ye göre Kontrollüğün Yüklenici'ye verdiği tüm çizim ve hesaplar, benzer nitelikteki her türlü teknik bilgi ile Yüklenici'nin sunup Kontrollüğün onayladığı tüm çizimler, hesaplar, numuneler, şablonlar, modeller, çalıştırma ve bakım yönergeleri ile benzer nitelikteki teknik bilgi demektir.

"Keşif Cetvelleri" Teklifin tamamlayıcı bir parçası olan fiyatlandırılmış ve eksiksiz metraj listesi demektir.

"Sözleşme Bedeli" İşlerin gerçekleştirilip tamamlanması ve bunların her türlü kusurun Sözleşme hükümleri uyarınca giderilmesi karşılığında Kabul Mektubunda Yüklenici'ye ödeneceği belirtilen tutar demektir.<

"İşyeri" İşlerin gerçekleştirilmesi için İşveren'ce sağlanan yerler ve Sözleşme'de İşyerinin bir kısmını oluşturduğu özellikle belirtilmiş olan diğer yerler demektir.

2. TEKİL VE ÇOĞUL

İşbu Şartnamedeki Metnin öyle gerektirdiği yerlerde tekil yapıdaki kelimeler çoğul anlama, çoğul yapıdaki kelimeler tekil anlama da gelir.

3. BAŞLIKLAR VE NOTLAR

İşbu Şartnamedeki başlıklar ve kenar notları işbu Şartnameden Sayılmaz ve işbu Şartnamenin veya Sözleşme'nin yorumlanmasında veya değerlendirilmesinde göz önüne alınmaz.

4. KANUNİ İLİŞKİLER

Yüklenici, ve varsa, Taşeron(lar) İşveren'in nazarında bağımsız yüklenici statüsünde olacaklardır. Sözleşme metni Kontrollük ile Yüklenici arasında Sözleşme'ye bağlı herhangi bir ilişki kurmak için yorumlanamaz, fakat Kontrollük, Sözleşme'den doğan yetki ve sorumluluklarını uygulamada, Yüklenici'nin yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlama ve

yaptırım kullanma yetkisine sahip olacaktır. Sözleşme Metninde yeralan hiç bir şey İşveren veya Kontrollük ile herhangi bir Taşeron arasında Sözleşme'ye bağlı herhangi bir ilişki kurulmasına neden olamaz.

5. KONTROLLUĞUN GÖREV VE YETKİLERİ

Kontrollük Sözleşmenin, Sözleşme Metninde belirtildiği şekliyle, danışmanlık ve yönetimini sağlayacaktır. Özellikle, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirecektir.

Kontrollük, inşaat sırasında ve son ödeme tarihine kadar, Müteahhitin nazarında İşveren'in yasal temsilcisi olacaktır. Kontrollük İşveren ile bilgi alışverişinde bulunacak ve tavsiyelerde bulunacaktır. İşveren'in Yüklenici'ye talimatları Kontrollük tarafından iletilecektir. Kontrollük Sözleşme Metninde belirtildiği çerçevede ve bu metnin Sözleşme ile uyumlu ve yazılı olarak değiştirilebileceği şekliyle İşveren adına hareket etme yetkisine sahip olacaktır. İnşaat sırasında, Sözleşme'de belirtilen, İşveren'in yasal temsilcisi olan Kontrollüğün yetkisindeki görevler, sorumluluklar ve sınırlamalar, İşveren, Yüklenici ve Kontrollüğün yazılı izni olmadan değiştirilemez.

Kontrollük inşaatın ilerlemesi ve İşler'in kalitesi ile ilgili bilgilenmek ve genel olarak İşler'in Sözleşme Dökümanlarına uygun olarak ilerleyip ilerlemediğini tespit etmek için inşaatın uygun safhalarında İşyeri'ni ziyaret edecektir. Kontrollük, İşyeri'nde yaptığı gözlemlere dayanarak, İşler'in ilerlemesi hakkında İşveren'i bilgilendirecektir.

Kontrollük'un İşler veya Geçici İşler ile ilgili inşaat yöntemleri, metodları, teknikleri, düzeni ve yordamı, ya da güvenlik önlemleri ve programları ile ilgili herhangi bir sorumluluğu, kontrol veya yaptırım gücü olmayacaktır. Kontrollük, İşveren ile Kontrollük arasındaki Sözleşme çerçevesinde hata ve ihmallerin kendisi tarafından işlendiği haller haricinde, Yüklenici'nin (Yüklenici'nin İşler'i Sözleşme'ye uygun olarak yerine getirememesi dahil), Taşeronlar'ın veya temsilcilerinin veya işçilerinin veya İşler için hizmet veren diğer kişilerin hareketlerinde ve yaptığı ihmallerde kontrol veya yaptırım gücüne sahip olmayacaktır.

Kontrollüğün İşler hazırlık aşamasında veya devam ederken olsun ziyaret hakkı vardır. Yüklenici, Kontrollüğe Sözleşme tahtındaki görevlerini yerine getirmesi için böyle bir imkan sağlayacaktır.

Yüklenicinin, Kontrollüğün gözetim ve değerlendirmelerine dayanarak faturayla birlikte sunacağı belgeye istinaden Kontrollük Yükleniciye olan borcu belirleyecek ve gereken şekilde ödeme yapmak için belge hazırlayacaktır.

Kontrollük, Yüklenicinin Çizimler, Ürün Bilgisi ve Numuneler gibi sunacağı şeyleri gözden geçirip onaylayacaktır. Fakat bunlar, İşlerin tasarım anlayışına uygun olup Sözleşme belgeleri gereğince yapılacaktır. Bu tür hareketler herhangi bir gecikmeye mahal vermeksizin ivedilikle yapılacaktır. Belli bir şeyi Kontrollüğün onaylaması o şeyin ögesi olan montajın onaylandığını göstermez.

Kontrollük, Sözleşme Belgelerinin şartlarını yorumlayıp Yüklenicinin performansını yargılayabilecektir. Tüm yorumlar Sözleşme Belgelerinin maksatlarına uygun ve sonuç çıkarılabilir olup yazılı veya çizim şeklinde olacaktır. Herhangi bir taraf Kontrollüğe yazılı bir istekte bulunarak böyle bir yorumu isteyebilir. Kontrollük yorumlamayı, İşlerin acilen ve belirlenen süre içerisinde yapılacak şekilde gerçekleştirecektir. Kontrollüğün Sözleşme Belgelerini yorumlamasından doğabilecek İşlerin yapılışına veya gelişimine ilişkin herhangi bir talep veya ihtilaf, Genel Şartlarda belirtilen 71. madde uyarınca çözümlenecektir.

Sözleşmede başka türlü belirtilmedikçe, Kontrollüğün Sözleşme tahtında Yükleniciyi yükümlülüklerinden arındıracak veya İşlerin tamamlanmasını geciktirecek veya İşverenin,

Yükleniciye ek bir para sağlamasına yönelik veya İşlerde herhangi bir değişikliğe ilişkin yetkisi olmayacaktır.

Kontrollüğün işine son verilmesi durumunda İşveren, Kontrollüğün görevlerini yerine getirecek bir başka profesyoneli atayacaktır.

Kontrollüğün, Sözleşme Belgelerine uymayan herhangi bir işi reddetme yetkisi olacak. Kendi görüşünce Sözleşme Belgeleri maksatlarının uygulanması gerektiği zaman, özel teftiş istemeye veya İşlerin daha sonradan üretilmesine, tesis edilmesine veya tamamlanmasına bakılmaksızın test edilmesini isteme yetkisi olacaktır. Fakat ne Kontrollüğün harekete geçme yetkisi ne de bu yetkiyi kullanıp kullanmayacağına ilişkin iyi niyetle vermiş olduğu bir karar, Kontrollüğün Yükleniciye veya Taşeronu veya onların işçilerine veya çalışanlarına veya İşlerin gerçekleşmesi için hizmet veren diğer kişilere karşı herhangi bir görevi veya sorumluluğu olduğu anlamına gelmeyecektir.

Kontrollük Geçici Kabul veya Kesin Kabul tarihini belirlemek amacıyla teftiş yapabilecek, yazılı kefaletnameleri ve ilgili belgeleri, Sözleşmede istenilen ve Yüklenicinin yaptığı şekliyle gözden geçirmek üzere İşverene ileticek ve ödeme için son belgeyi 47. Madde ve Sözleşme gereğince hazırlayacaktır.

İşveren ve Kontrollük isterse, Kontrollük görevlerini yerine getirebilmek için bir veya birkaç Temsilcisini İşyerine getirebilecek. Kontrollük Yükleniciye yazılı olarak bu temsilcilerin görev yetkilerinin sınırlarını bildirecek.

6. YÜKLENİCİNİN GENEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ/SORUMLULUKLARI

(1) Sözleşmeye Uygun Olarak Yapma Görevi

Yüklenici, İşleri, Sözleşmeye birebir uygun olacak şekilde gerekli ihtimamı göstererek tamir edecek ve Kontrollüğün tatmin olacağı şekilde yapacak ve tamamlayacak ve gerekli işgücünü, bunun için gerekli gözetimi, malzemeyi, Yüklenici Donanımını ve diğer geçici veya daimi nitelikli İşlerin tamamlanması ve hasarları tamir etmek için gerekli şeyleri Sözleşmede belirtildiği veya makul olarak bu sonuç çıkarılabileceği nispette sağlayacaktır.

Yüklenici, İşlerle ilgili Kontrollüğün vereceği talimat ve direktiflere kesinlikle uyacaktır.

(2) İşyeri Uygulamaları için Sorumluluklar

Yüklenici Sözleşmede başka türlü belirtilmedikçe Kontrollük tarafından hazırlanan Geçici İşler veya Daimi İşlerin tasarımından veya ayrıntılarında sorumlu olmayacağı durumlarda bile bütün işyeri uygulama ve yöntemlerinin yeterliliğinden, istikrarından ve güvenliğinden sorumlu olacaktır.

(3) İşçilerin Sorumluluğu

Yüklenici işçilerinin mesleki ve teknik yeterliliklerinden sorumlu olup Sözleşmenin gereklerini yerine getirebilecek güvenilir kişiler seçecek, yerel geleneklere saygı gösterecek ve ahlaki ve etik davranışlara uyacaktır.

(4) Talimatların Kaynağı

Yüklenici, İşveren, Kontrollük veya onların yetkili temsilcileri dışındaki hiçbir otoriteden Sözleşme tahtındaki hizmetlerine ilişkin talimat almayacak veya aramayacaktır. Yüklenici, İşverenin aleyhine olan herhangi bir hareketten kaçınacak ve sözlerini, İşverenin menfaatleri doğrultusunda yerine getirecektir.

(5) Memurların Yarar Sağlamaması

Yüklenici, İşverenin memurlarının hiçbirisine Sözleşmeden doğabilecek direk veya dolaylı herhangi bir yarar veya ödül sağlamayacak. Yüklenici bu şartın ihlalinin Sözleşmenin esasına ilişkin bir ihlal sayılacağını taahhüt eder.

(6) Belgelerin Gizliliği

Bütün çizimler, fotoğraflar, mozaikler, planlar, raporlar, tavsiyeler, tahminler, belgeler ve Yüklenici tarafından toplanmış tüm diğer belgeler Sözleşme gereğince İşverenin emtiası sayılacak, gizli addedilip yalnızca İşverenin temsilcisine İşler tamamlandığında verilecek, İşveren'in yazılı izni olmadan Yükleniciye veya Yüklenicinin Sözleşme tahtında hizmet veren herhangi bir personeline bildirilmeyecektir.

7. DEVRETME VE TAŞERONA VERME

(1) Sözleşmenin Devredilmesi

Yüklenici İşveren'in yazılı iznini almadan Sözleşmeyi tahsis edemez veya Sözleşmeyi veya İşverenin haklarını, iddialarını veya Sözleşme tahtında yükümlülüklerini devredemez.

(2) Taşeronun Verme

Yüklenici taşeronluk hizmetine ihtiyaç duyduğu durumlarda Yüklenici, Kontrollük vasıtasıyla İşverenin yazılı iznini alacaktır. İşverenin onayı Yükleniciyi yükümlülüklerinden arındırmayacak ve taşeronluk şartları Sözleşmenin şartlarına tabi tutulacaktır.

(3) Taşeronun Taahhütlerinin Devredilmesi

Taşeronun Yüklenici için yerine getirdiği İş veya Taşeronun İşler için sağladığı eşyalar, malzemeler, Yüklenici Donanımı veya İşler için Taşeron tarafından sunulacak hizmetler için devam etmekte olan ve Sözleşme gereğince hasar yükümlülük süresini geçen bir süreye ulaşan herhangi bir yükümlülük için Yüklenici, İşverenin isteğiyle ve masrafı İşveren tarafından karşılanacak şekilde böyle bir süre dolduktan sonra, süresi dolmamış yükümlülüğün menfaatini İşverene havale edecektir.

8. ÇİZİMLER

(1) Çizimlerin ve Dökümanların Gözetilmesi ve Temin Edilmesi

Çizimler münhasır İşverenin zimmetinde olacak fakat iki sureti Yükleniciye bedava verilecektir. Yüklenici, ihtiyacı olan suretleri kendisi karşılayacaktır. İşler tamamlandığında Sözleşme gereğince hazırlanan bütün çizimleri İşverene geri iade edecektir.

(2) Çizimlerin Bir Kopyasının İşyerinde Tutulması

Çizimlerin bir kopyası daha önce belirtildiği gibi Yüklenici tarafından İşyerinde bulundurulacak ve Kontrollüğün veya Kontrollük tarafından yazılı onaylanmış herhangi bir kişinin denetimi ve kullanımı için hazırda bulundurulacaktır.

(3) İlerlemenin Kesilmesi

Yüklenici, Kontrollüğe, İşlerin plan ve gelişimi ne zaman ertelenecek veya aksayacak olursa yazılı bildirimde bulunacak meğer ki makul bir süre içinde Kontrollük tarafından onaylama

dahil çizim veya sipariş, direktif, talimat verilsin. Bu bildirim, gerekli çizim veya siparişlerin ayrıntılarını ve neden ve ne zaman için ve gecikme ve aksamanın sonuçlarının ayrıntılarını içerecektir.

9. İŞYERİ DEFTERİ

Yüklenici, İşyeride bir orjinal, iki suret olmak üzere sayfa numaralı bir İşyeri Defteri bulunduracaktır. Kontrollük, İşlerin doğru yapılabilmesi için zaman zaman Yükleniciye yeni siparişler, çizimler ve talimatlar verebilecektir. Yüklenici, bu siparişleri, çizimleri ve talimatları yerine getirmekle yükümlü olacaktır.

Her sipariş, makbuz verilebilmesi için Kontrollük ve Yüklenici tarafından tarihi yazılıp imzalanacaktır.

Yüklenici İşyeri Defterindeki bir siparişi reddedecek olursa, Kontrollük vasıtasıyla İşverene bildirecek, siparişin verildiği tarihten üç gün içerisinde Yüklenicinin reddetme niyetinin olduğuna dair notlar İşyeri Defterine eklenecektir. Yüklenicinin bu prosedüre uymaması, siparişin reddedilme ihtimali olmaksızın kabulü sonucunu doğuracaktır.

Asıl İşyeri Defteri, İşlerin geçici olarak kabul edildiği esnada İşverene verilecektir. Bunun bir sureti Kontrollük tarafından, diğer sureti ise Yüklenici tarafından saklanacaktır.

10. KESİN TEMİNAT

Düzgün ve verimli çalışmasının garantisi olarak Yüklenici, Sözleşmeyi imzalarken İşverene, İşverenin yararına olacak şekilde bir Teminat verecektir. Senet veya garanti gibi teminatın miktarı ve özyapısı Sözleşmede belirtildiği gibi olacaktır.

Çalışma Senedi veya Banka Garantisi, kabul gören bir sigorta şirketi veya akredite edilmiş bir banka tarafından verilecek ve Genel Şartlara ilave 1'deki şekilde olup İşveren tarafından Kesin Kabul Belgesi verildikten sonra 28 gün geçerli olmalıdır. İşveren tarafından Kesin Kabul Belgesi verildikten sonra 28 gün içinde Çalışma Senedi veya Banka Garantisi, Yükleniciye, Yüklenicinin Sözleşme gereği İşverene ödemesi gereken tüm paralar ödendiği takdirde iade edilecektir.

Eğer Çalışma Senedi veya Banka Garantisinin kefilisi iflas etmiş ise veya müflis olursa veya ülkede İşleri yapma hakkı elinden alınmışsa, Yüklenici, 5 gün içerisinde senedi veya garantiyi ve kefilisi İşverene kabul ettirecek şekilde değiştirecektir.

11. İŞYERİNİN GÖRÜLMESİ

Yüklenici Teklifini kabul edip Sözleşmeyi imzalamadan önce yerin ve toprak altının durumu, İşyerinin şekil ve durumu, mevcut boru hatları, ayrıntı ve seviyeleri, tesisat kanalları, kanalizasyon, drenaj, kablolar veya mevcut diğer hizmetler, miktarları ve İşlerin durumu ve tamamlanması için gerekli malzemeler, İşyerine giriş vasıtası, gerekli olabilecek kalacak yer ve genel olarak doğabilecek risklere karşı bilgi elde etmiş olması, iklimsel, hidrolojik ve doğal şartlar ve Teklifini etkileyebilecek diğer koşullarla ilgili İşyerini ve çevresini teftiş edip kendisini tatmin etmiş olması gerekir ve böylece İşverenin aleyhine bu hususta herhangi bir iddiada bulunamayacaktır.

12. TEKLİFİN YETERLİĞİ

Yüklenici Teklifini kabul etmeden önce İşin yapımı ile ilgili Teklifin doğruluğu ve yeterliliği ve değer ve fiyatı hususunda, ki bunlar, Sözleşmede aksine belirtilmedikçe Sözleşmenin bütün

taahhütlerini ve İşlerin tamamlanması için gerekli şeyleri ihtiva edecek, kendisini tatmin etmiş sayılacaktır.

13. İŞ PROGRAMININ SAĞLANMASI

Sözleşmede belirtilen süre içerisinde Yüklenici, Kontrolluğa rızası için prosedürün sırasını ve metodunu gösteren ayrıntılı bir İş Programı sunacaktır. Bu tabloyu hazırlarken Yüklenici hangi İşlere öncelik vereceğine dikkat etmesi gerekir. Eğer Kontrolluk, İşler devam ederken İş Programı değişiklikler yapmak isterse, Yüklenici programı gözden geçirecektir. Yüklenici, ayrıca İşveren tarafından gerekli görüldüğünde, İşleri ve Yüklenici Donanımı ve Yüklenicinin duruma göre arzedeceği, kullanacağı veya inşa edeceği Geçici İşleri nasıl düzenleyeceğinin ayrıntılarını sunacaktır. Böyle bir İş programının verilmesi veya ona yapılacak değişiklikler veya Kontrolluk tarafından gereken ayrıntılar, Yükleniciyi Sözleşme tahtındaki ne görev ve yükümlülüklerinden arındıracak ne de Sözleşmenin başında veya devam ederken İş programına yapılacak değişiklikler, Yüklenicinin ek bir ücret almasını sağlayacaktır.

14. HAFTALIK İŞYERİ ZİYARETİ

Yüklenicinin temsilcisi ve Kontrolluk veya Kontrolluk vekili arasında İşlerin normal seyrinde ve Sözleşmeye uygun olarak devam ettiğini teyit etmek amacıyla haftalık İşyeri toplantısı yapılacaktır.

15. SIRA DEĞİŞİMİ

- (1) Kontrolluk, Yükleniciye, İşverenin onayıyla ve Sıra Değişimi vasıtasıyla Kontrolluk tarafından gerekli öngörülen İşlerin, kısmen veya bir bütün halinde miktar veya kalitesinde gerekli değişiklikler için talimat verebilir.
- (2) Sıra Değişimi bu Şartnamenin 48. Madde kuralları gereğince işlem görecektir.

16. YÜKLENİCİNİN GÖZETİMİ

Yüklenici, İşler yapılırken veya Kontrolluk gerekli gördüğü takdirde İşlerin bitiminden sonra, Sözleşmenin gereklerini yerine getirmek adına gereken gözetimi sağlayacaktır. Yüklenici veya Yüklenicinin Kontrolluk tarafından yazılı onaylanmış ki bu geri çekilebilir, işin ehli ve yetkili çalışanı veya temsilcisi sürekli İşyerinde olacak ve bütün zamanını İşlerin gözetim ve denetimine adayacaktır. Bu yetkili çalışan veya temsilci, Kontrolluktan Yüklenici adına direktif veya talimat alabilecektir.

Böyle bir çalışanın veya temsilcinin onayı, Kontrolluk tarafından geri çekilirse 17(2). Madde veya 17(3). Madde gereğince böyle bir temsilcinin kaldırılması İşveren tarafından istenirse Yüklenici böyle bir bildirim aldıktan sonra uygun bir zamanda temsilciyi İşyerinden alıp Kontrolluk tarafından onaylanan başka bir temsilciyle değiştirecektir. 17(2). Maddenin şartlarına rağmen Yüklenici hangi kapasitede olursa olsun başka bir temsilci veya çalışanı İşyerinde çalıştıramayacaktır.

17. YÜKLENİCİNİN ÇALIŞANLARI

- (1) Yüklenici İşleri tamamlamak ve hasarları tadil etmek üzere İşyerinde
  - a) alanlarında kalifiye ve tecrübeli teknik asistanlar ve gözetim gereken İşlerde gözetim yapabilecek ustabaşı ve kılavuz olabilecek elemanlar ve
  - b) İşlerin zamanında tamamlanması için kalifiye, yarı kalifiye veya kalifiye olmayan kişileri işe alacaktır.

- (2) Kontrollük, İşlerin uygulaması ve tamamlanması için Yüklenicinin istidam edeceği herhangi bir kişiye karşı çıkma ve Yükleniciden o kişiyi gereğince davranmadığı, işinin ehli olmadığı nedeniyle veya görevlerini yerine getirirken ihmalkar davrandığı gerekçesiyle veya işi Kontrollük tarafından arzu edilmediği gerekçesiyle karşı çıkma özgürlüğü olacak ve böyle bir kişi, Kontrollüğün yazılı izni olmadan istihdam edilemeyecektir. İşlerden alınan bir kişinin yerine uygun olan en kısa zamanda Kontrollük tarafından onaylanan ehil bir kişi alınacaktır.
- (3) İşverenin yazılı isteği üzerine Yüklenici herhangi bir çalışanını, temsilciyi veya personeli bu Maddenin 1. paragrafının öngörmüş olduğu standartlara uymadığı gerekçesiyle İşyerinden alacak veya yerine başka birini alacaktır. Yerinden alma veya yer değiştirme, bu Sözleşmenin tamamen veya kısmen feshedildiği anlamına gelmeyecektir. Yüklenicinin, personelinin işten alınma ve yer değiştirmesinden doğacak ek maliyet ve masraflar Yükleniciye ait olacaktır.

18. APLİKASYON

Yüklenici orjinal noktalara, hatlara ve Kontrollük tarafından yazılı bildirilmiş referanslara ilişkin İşleri doğru ve düzgün aplikasyonundan ve konumun doğruluğundan ve İşlerin bütün kısmının düzeylerinden, boyutlarından ve aynı hizaya getirilmesinden ve bunlarla ilgili gerekli aletlerden, cihazlardan ve işçilikten sorumlu olacaktır. İşler devam ederken, konumda, düzenlerde, boyutlarda veya yerine koyulmasında bir hata ortaya çıkarsa, Yüklenici, Kontrollük tarafından gerekli görüldüğü takdirde Kontrollüğün tatmin olacağı şekilde o hatayı düzeltecektir.

19. ÇEVRE EMNİYETİ, GÜVENLİĞİ ve KORUNMASI

Yüklenici İşlerle ilgili aydınlatmayı, korumayı, nöbeti ne zaman ve nerde gerekirse veya Kontrollük tarafından veya İşlerin korunması için bir yetkili tarafından istenirse kendisi karşılayacak ve malzemeyi ve aletleri veya halkın veya başkalarının güvenliği veya rahatlığını sağlayacak ve koruyacaktır.

20. İŞLERİN BAKIMI

- (1) Geçici Kabul Belgesinde belirtildiği gibi başlama tarihinden Geçici Kabul tarihine kadar, Yüklenici tüm Geçici İşlerin bakımından sorumlu olacak. İşlere herhangi bir sebepten dolayı zarar ve ziyan gelecek olursa (meğer ki Şartnamenin 66. Maddesindeki Mücbir Sebep'ten dolayı olsun) Yüklenici kendisi bunları tamir edip düzeltecek ve böylece İşler tamamlandığında, Sözleşmenin öngördüğü düzen ve durumda ve Kontrollüğün talimatları doğrultusunda olmuş olacak. 47. Madde uyarınca görevlerini yerine getirirken doğabilecek herhangi bir zarardan, Yüklenici sorumlu olacaktır.
- (2) Yüklenici, İşlerin ayrıntı ve Kontrollük tasarımlarının gözden geçirilmesinden tamamen sorumlu olacak ve İşleri etkileyebilecek tasarım ve ayrıntılardaki hata veya yanlışlıklardan İşvereni haberdar edecektir.

21. İŞLERİN SİGORTALANMASI VS.

20. Madde gereğince yükümlülük ve sorumluluklarını kısıtlamadan, İşveren ve Yüklenici adı altında Sözleşmeyi imzaladıktan hemen sonra, (a) 20(1). Maddede belirtildiği süre boyunca Şartnamenin 66. Maddesinde tarif edilen Mücbir Sebep dışındaki herhangi bir sebepten dolayı doğabilecek zarar ve ziyana karşı, ve (b) 20(1). Maddede belirtilen ve İşveren ile Yükleniciyi kapsayan süre için ve ayrıca Kesin Kabul Dönemi Yüklenicinin sorumlu olduğu zarar ziyana karşı veya Kesin Kabul Dönemi başlamadan önceki zarar ziyana karşı ve

Yüklenicinin burdaki 47. Madde uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmek maksadıyla neden olduğu zarar ziyana karşı sigortalanacak:

- (1) Malzeme ve Yüklenici Donanımı dahil İşler, yenilenme maliyeti artı yenilenme maliyetine ek olarak ek masrafları karşılamak ve zarar ziyanın düzeltilmesi için ikinci derecede önemli olan profesyonel ücretler ve İşlerin herhangi bir kısmını yıkma ve ortadan kaldırma maliyeti ve enkaz kaldırma masrafları dahil masrafları karşılamak için %10 oranında,
- (2) Yüklenici tarafından İşyerine getirilen aletler ve diğer şeyler yenilenme maliyetleri oranında,
- (3) 52(4). Madde uyarınca sorumluluk ve kefaleti kapsayan sigorta,

Böyle bir sigorta sigortacı ile İşverenin onaylayacağı şartlar doğrultusunda yürürlüğe girecek ki bu onay makul olmayan bir şekilde geri çekilemez ve Yüklenici, sigorta poliçe veya poliçelerini ve en son ödenmiş primlerin makbuzunu gerekli görüldüğünde Kontrollüğe ibraz edecektir.

22. CANA VE MALA GELEBİLECEK ZARAR

Yüklenici (Sözleşmede başka türlü belirtilmedikçe) İşvereni, memurlarını, çalışanlarını, işçilerini ve yardımcılarını veya ihmalleri sonucu doğacak tüm dava, iddia, talep, işlem, yükümlülük ve masraflara karşı koruyup tazmin edecektir. Bu maddenin şartları dava, iddia, talep, yargısal işlemler ve patentli icat ve aletleri kullanma sonucu oluşacak işçilerin tazminat iddialarına kadar uzanacaktır. Yüklenici

- (1) İşler için bir yerin sürekli olarak kullanılması veya işgal edilmesinden
- (2) İşverenin İşleri bir yerde, üzerinde, altında veya arasında inşa etme hakkı sonucu
- (3) Sözleşme uyarınca İşlerin inşası esnasında kaçınılmaz olan geçici veya daimi ışık hakkına, hava yoluna veya suya veya diğer geçiş hakkı veya benzeri geçiş hakkına müdahale sonucu
- (4) İşverenin, temsilcilerinin, yardımcılarının veya diğer Yüklenicilerin Sözleşmenin geçerliliği süresince yapılan herhangi bir hareket veya ihmalden kaynaklanan ölüm, yaralanma veya kişiye veya mala zarardan dolayı sorumlu tutulmayacaktır.

23. SİGORTA

(1) Üçüncü Şahıs Sigortası (İşveren Mülkü Dahil)

İşleri yerine getirmeye başlamadan önce fakat 20. Maddede belirtilen sorumluluklarını kısıtlamaksızın ve 22. Maddenin şartları dışındaki konular dışında Yüklenici, herhangi bir mala veya İşverenin işçisi dahil herhangi bir kişiye, İşleri yerine getirirken meydana gelebilecek ölüm, maddi veya fiziksel zarar, ziyan veya yararlanmaya karşı sigorta yapacaktır.

(2) Asgari Sigorta Miktarı

Böyle bir sigorta, bir sigortacıya yaptırılacak, İşveren tarafından kabul edilip onaylanacak, onay, makul olmayan bir şekilde mahrem tutulmayacak ve en az Sözleşmede belirtilen miktar kadar olacaktır. Yüklenici, İşveren veya Kontrollük

tarafından gerekli görüldüğü takdirde sigorta poliçesi veya poliçelerini ve en son ödenen sigorta primlerinin makbuzlarını Kontrolluğa verecektir.

(3) İşvereni Tazmin Etme Şartı

Yüklenici İşveren aleyhine getirilen bir poliçe karşılığında tazminat alması durumunda sigorta poliçesi sigortacının İşvereni bu tür iddia, masraf ve ücretlere karşı tazmin edecek bir koşul içerecek.

24. İŞÇİLERE KAZA SİGORTASI

(1) İşverenin kendi hareket ve hatalarının veya çalışanlarının veya işçilerinin hareket ve hatalarından dolayı meydana gelecek kaza veya yaralanmanın dışında İşveren, Yüklenici veya Taşeron için çalışan herhangi bir işçiye veya başka bir kişiye herhangi bir kaza veya yaralanma sonucu zarar veya tazminat ödemekle yükümlü olmayacaktır. Yüklenici İşvereni bütün zarar ve tazminatlara karşı ve daha önce belirtilenler dışında bütün iddia, yargısal işlemler, masraf ve ücretlere karşı tazmin edecek ve koruyacaktır.

(2) İşçi Kazaları vs.ye karşı Sigorta

Yüklenici böyle bir sorumluluğa karşı İşveren tarafından onaylanacak bir sigortacıya sigorta yaptıracak ve bu onay makul olmayan bir şekilde saklanmayacak ve kişiler İşler için istihdam edildiği sürece devam edecek ve gerektiğinde sigorta poliçesini ve ödenen en son sigorta prim makbuzlarını Kontrolluğa ibraz edecektir. Taşeron için çalışan herhangi bir kimseyle ilgili olarak Yüklenicinin belirtildiği şekilde sigorta yapma yükümlülüğü, Taşeron bu kişilere karşı sigortalanmışsa, İşverenin zarar görmeyeceğine dair kefil olduğu gibi bu alt madde gereğince yerine getirilmiş sayılacak fakat Yüklenici, Taşerondan gerektiğinde sigorta poliçesini ve ödenen en son sigorta primi makbuzunu Kontrolluğa ibraz etmesini ve Taşeron ile olan Sözleşmesine böyle bir koşul eklemesini isteyebilir.

25. KONTROLLUĞUN SİGORTA YAPTIRMAMASINA İLİŞKİN ÇARE

Yüklenici, 21., 23., 24. Maddelerde belirtilen sigortalamayı veya Sözleşme şartları gereğince bir başka sigortayı uygulamazsa veya yürürlükte bırakmazsa, İşveren böyle bir durumda herhangi bir sigortayı uygulayabilir ve yürürlüğe koyabilir ve bu maksatlar bakımından ödediği parayı Yükleniciye ödenmiş paradan kesebilir veya bunu borç olarak Yükleniciden geri alabilir.

26. KANUNLARA VE DÜZENLEMELERE UYUM

(1) Yüklenici ülke veya devlet kanunları, kural, hukuk veya yönetmelik maddelerince veya bölgesel veya gereğince oluşturulmuş otorite tarafından ve malları ve hakları bu İşlerden veya Geçici İşlerden etkilenebilecek kamu makamları ve şirketlerin kurallar ve düzenlemeleri gereği tüm ihbarnameleri verecek ve ücretleri ödeyecektir.

(2) Yüklenici herhangi bir kanuna, kurala, yasaya, düzenlemelere, yönetmelik maddelerine ve bölgesel veya diğer otoritelerin taleplerine, İşlere uygulanabilir oranda uyacak ve İşverenin bütün ceza ve her çeşit yükümlülüklerin, yasaların, kuralların, düzenlemelerin ve yönetmelik maddelerinin ihlali sonucu doğan zararını ödeyecektir.

27. FOSİLLER

Tüm fosiller, madeni paralar, değerli eşyalar veya antika eşyalar ve yapılar ve jeolojik veya arkeolojik önem taşıyan diğer şeyler İşyerinde keşfedilirse, İşveren ile Yüklenici

arasında olduğu gibi İşveren'in malı farzedilecek ve Yüklenici böyle bir eşyayı veya şeyi, kendi işçileri veya diğer kişilerin almasını ve zarar vermesini önlemek için makul tedbirleri alacak ve böyle bir şeyin keşfinden hemen sonra ve taşınmasından önce böyle bir Keşiften İşvereni haberdar edecek ve Kontrollüğün emirlerince, İşverenin pahasına bunları elden çıkaracaktır.

28. TELİF HAKKI, PATENT VE DİĞER ÖZEL HAKLAR VE İMTİYAZ ÜCRETLERİ

(1) Yüklenici İşvereni koruyacak ve İş veya Geçici İşlerde kullanılan Yüklenici Donanımı, alet, makine, İş veya malzeme ile ilgili olarak İşvereni koruyacak ve patent hakkı anlaşmalarını, tasarım markası veya isim veya başka korunmuş hakları bozucu talep ve yargı yöntemlerine karşı ve zarar, masraf, ücret ve onlarla alakalı tüm masraflara karşı İşvereni tamamen tazmin edecek meğer ki ihlal, Kontrollük tarafından sağlanan tasarım veya patent almak için yapılan anlaşma sonucu meydana gelmiş olsun.

(2) Başka şekilde belirtilmedikçe, Kontrollük, işi veya Geçici İşler için gerekli taş, kum, çakıl, kil veya diğer malzemeler için tonaj ve diğer imtiyaz ücretlerini, kirayı ve diğer ücretleri veya tazminatı ödeyecektir.

29. TRAFİĞE VE KOMŞU MÜLKE MÜDAHALE

Sözleşme gereklerinin izin verdiği müddetçe, İş ve Geçici İşlerin yerine getirilmesi ve inşası için gerekli tüm operasyonlar, İşverenin veya bir başkasının zimmetinde olsun veya olmasın, umumi rahatlığa, halka açık veya özel yolların ve patikaların kullanım ve işgaline veya geçiş hakkına müdahale etmeyecek şekilde devam edecektir. Yüklenici, kendisinin sorumlu olabileceği tüm iddia, talep, yargısal işlemler, zarar, masraf ve ücretlerden İşvereni arındıracak ve tazmin edecektir.

30. OLAĞANÜSTÜ TRAFİK VE ÖZEL YÜKLER

(1) Yüklenici, İşyerine açılan veya o yol üzerindeki yolları veya köprülerin Yüklenicinin veya Taşeronlarının trafiğinden zarar gelmesini önlemek için makul herşeyi yapacak ve özellikle İşyerine malzeme veya Yüklenici Donanımı taşıırken meydana gelebilecek olası olağanüstü trafiği önlemek ve yollara ve köprülere gereksiz zararı önlemek için rotalar seçecek, başka vasıtalar seçip kullanacak ve yükleri kısıtlayıp dağıtacaktır.

(2) Yüklenicinin herhangi bir Yüklenici Donanımını, makineyi, önceden inşa edilmiş üniteleri veya İş ünitelerinin parçalarını ve diğer şeyleri bir yolun veya köprünün üzerinden geçirmesi gerektiğinde ve bu hareketin yol veya köprüye zarar vermesi muhtemelse Yüklenici böyle bir yükü yol veya köprüye taşımadan önce, Sözleşmede başka türlü belirtilmedikçe, zararı önlemek için yola veya köprüye yapılacak güçlendirme veya değiştirme veya iyileştirme masraflarını ödeyecek ve İşverene karşı direk olarak başlatılmış işlemler dahil böyle bir taşımadan dolayı yol veya köprüde meydana gelecek zarar taleplerini karşılayacak ve yalnızca bu zarar için oluşacak tüm iddialar için görüşme yapacak ve masrafları ödeyecek meğer ki bu özel koruma veya güçlendirme yapılmış olsun.

31. DİĞER YÜKLENİCİLER İÇİN İMKANLAR

Yüklenici, Kontrollüğün talepleri doğrultusunda İşveren için çalışan diğer Yüklenicilerin veya Sözleşmede veya İşveren ile olan Sözleşmede -ki İşveren, İşlere yardımcı olmak üzere böyle bir Sözleşmeye girebilir- bulunmayıp İşyerinde veya İşyeri yanında işlemek üzere istihdam edilmiş İşverenin işçilerinin ve uygun bir şekilde oluşturulmuş otoritelerin, İşlerini yapmaları için tüm imkanları sağlayacaktır. Eğer İşverenin diğer Yüklenicilerinin

yapacağı İşler, Kontrollüğün İşyeri olanaklarını kullanmaları sonucu direk olarak bir masrafa maruz kalırsa, İşveren, Kontrollük tarafından öngörülecek bir meblağı Yükleniciye ödeyecektir.

32. YÜKLENİCİNİN İŞYERİNİ TEMİZ TUTMASI

Yüklenici, İşler devam ederken İşyerini gereksiz tüm engellerden kurtaracak ve Yüklenici Donanımlarını ve artmış malzemeleri bir yere yerleştirip saklayacak ve geriye kalan parçaları, döküntüleri veya gereksiz Geçici İşleri, İşyerinden kaldırıp temizleyecektir. Kontrollük, Yükleniciye İşyerini temizlemesi için gerektiğinde emir verebilir. Boyle bir durumda Yüklenici bu tür emirleri zaman kaybetmeden yerine getirecektir.

33. İŞ BİTTİĞİNDE İŞYERİNİN TEMİZLİĞİ

İşler büyük ölçüde tamamlandığı zaman Yüklenici İşyerini tüm Yüklenici Donanımı, artmış malzeme, döküntü ve her çeşit İşlerden arındırıp temizleyecek ve İşyerini ve işi temiz ve Kontrollüğün tatmin olacağı şekilde ustalıkla şekilde bırakacaktır.

34. İŞGÜCÜ

(1) Eleman ve İşgücü Temin Edilmesi

Yüklenici belirli bir süre için çalışacak tüm yerli ve diğer işçilerin düzenlemesini kendisi yapacaktır.

(2) Su Temini

Yüklenici İşyerinde Kontrollüğün tatmin olacağı şekilde Yüklenicinin personelinin ve diğer işçi şahıslar için gerekli içme ve diğer suyu sağlayacaktır.

(3) Alkollü İçecek ve Uyuşturucular

Yüklenici, alkollü içecek ve narkotik şeylerin ithali, satışı ve takası ile ilgili yürürlükteki yasalara ve düzenlemelere uyacak ve Taşeronların, temsilcilerin veya işçilerinin bu türden satış, hediye, takas veya elden çıkarmasına izin vermeyecektir.

(4) Silah ve Cephane

34.3. Maddede belirtilmiş sınırlamalar, tüm silah ve cephane için geçerli olacaktır.

(5) Tatil ve Din-i Gelenekler

Yüklenici, işçilerle olan ilişkisinde tatil, onaylanmış festival ve dini veya diğer gelenekleri dikkate alacaktır.

(6) Salgın Hastalık

Salgın türünden herhangi bir hastalığın ortaya çıkması halinde Yüklenici, devlet veya yerel tıbbi veya sağlıkla ilgili otoriteler tarafından bunların üstesinden gelmek için hazırlanmış tüm düzenleme, emir ve taleplere uyacak ve bunları uygulayacaktır.

(7) Başkalarının Huzurunu Kaçıran Davranış

Yüklenici tüm zamanlarda İşçilerinin ve İşçilerin arasındaki yasal olmayan isyankar ve başkalarının huzurunu kaçırarak davranışları önlemek ve huzuru ve kişileri ve İş mahhalindeki malları korumak için makul ve onaylanmış tüm önlemleri alacaktır.

(8) Taşeronların Kurallara Uyması

Yüklenici kendi taşeronlarının yukarıdaki koşullara uymasından da sorumlu olacaktır.

(9) İşçiye Uygulanan Kanunlar

Yüklenici, İşçiye yönelik uygulanan tüm yasa ve düzenlemelere riayet edecektir.

35. İŞGÜCÜ VE YÜKLENİCİ DONANIMI RAPORLARI

Yüklenici, zaman zaman eğer Kontrollük tarafından gerekli görülürse, uygun görüldüğü şekilde İşyerinde Yüklenici tarafından çalıştırılan yetkili personeli ve işçi sınıfı sayısını ayrıntılı olarak belirten raporu ve Kontrollüğün gerekli görülen Yüklenici Donanımına dair bilgiyi Kontrollüğe yazıhanesinde sunacaktır.

36. MALZEME, İŞÇİLİK ve TESTLER

(1) Malzeme ve İşçilik

- (a) Tüm malzeme ve işçilik, Sözleşmede tanımlandığı şekilde ve Kontrollüğün talimatları doğrultusunda olup zaman zaman Kontrollüğün öngördüğüne üretim veya fabrikasyon yerinde veya İşyerinde veya diğer başka bir yerde teste tabi tutulacaktır.
- (b) Yüklenici, İşlerde kullanılmadan önce Kontrollük tarafından seçilmiş ve gerekli görülen malzeme örneklerini sağlayacak ve kullanılan malzemenin kalitesini, ağırlığını ve miktarını ve İşlerin denenmesi, ölçülmesi ve test edilmesi için gerekli yardımı, alet, makine, işçilik ve malzemeleri sağlayacaktır. Yüklenici tarafından sağlanmış tüm test alet ve gereçler, yalnızca Kontrollük tarafından veya Kontrollüğün talimatları doğrultusunda Yüklenici tarafından kullanılacaktır.
- (c) İşverenin yazılı onayı ve Kontrollüğün talimatı olmaksızın Teknik Şartnameyle bağdaşmayan hiçbir malzeme, İşler için kullanılamaz, eğer böyle bir malzemenin kullanılması sonucu Sözleşme Bedelinde yükselme meydana gelirse, 48. Maddenin öngördüğü yöntem uygulanacaktır.

(2) Örneklerin Maliyeti

Tüm numuneler, Teknik Şartnamede veya Keşif Cetvellerinde İşveren tarafından karşılanacağı belirtilmediği takdirde, Yüklenici tarafından karşılanacak. Teknik Şartname ile bağdaşmayan hiçbir numunenin ücreti ödenmeyecektir.

(3) Testlerin Maliyeti

Yüklenici aşağıdaki testlerin masraflarını karşılayacak:

- (a) Sözleşmede açıkça niyet edilmiş ve belirtilmiş olanlar
- (b) Yük testini içeren veya İşlerin tamamının veya bir kısmının, tasarımının amaçlarına uygun olup olmadığını sağlamak amacıyla yapılan testler.

37. İŞYERİNE GİRİŞ

İşveren ve Kontrollük ve bunlardan herhangi biri tarafından yetkili kılınmış bir kimse her zaman işe ve İşyerine ve tüm atelye ve işin hazırlandığı yerlere veya malzemelerin, üretilmiş şeylerin veya İşler için elde edilen makinelerin yerlerine giriş hakkı olacak ve Yüklenici, giriş hakkını elde etmek için bütün olanakları ve yardımı sağlayacaktır.

38. İŞLERİN KAPATILMADAN TETKİK EDİLMESİ

Hiçbir iş, Kontrollüğün onayı olmadan geri çekilmeyecek veya görüntüsü kapatılmayacak ve Yüklenici, Kontrollüğe, kapatılmak üzere olan herhangi bir işi ve kalıcı İş inşa edilmeden önce temeli tetkik etmesi ve ölçmesi için gerekli tüm imkanları sağlayacaktır. Yüklenici, Kontrollüğe, bu tür işin veya temelin tetkike hazır olduğuna dair gerekli ihbarı verecek ve Kontrollük, aksini Yükleniciye bildirdiği durumlar haricinde, gereksiz bir gecikmeye mahal vermeden İşleri tetkik etmek ve ölçmek veya temelleri tetkik etmek amacıyla ziyaret edecektir.

39. UYGUN OLMAYAN İŞ ve MALZEMENİN SÖKÜLÜP KALDIRILMASI**(1) Kontrollüğün Ortadan Kaldırılmayı Emretme Gücü**

Kontrollüğün, İşler devam ederken, zaman zaman Yükleniciye yazılı emir verme yetkisi olacak ve Yüklenici, bedelini kendisi karşılayacağı şekilde aşağıdaki operasyonları uygulayacaktır:

- (a) Kontrollüğün kanaatince Sözleşmeyle bağdaşmayan malzemelerin emirde belirtildiği şekilde ortadan kaldırılması;
- (b) Düzgün ve uygun malzemelerin yer değiştirmesi; ve
- (c) Kontrollüğün, İşlerin malzeme veya işçilikle ilgili olarak Sözleşmeyle bağdaşmadığını düşündüğünde, herhangi bir işin kaldırılması veya tekrardan yapılması (önceden test edilmiş olmasına veya ara ödemenin yapıldığına bakılmaksızın).

(2) Yüklenicinin, Kontrollüğün Talimatlarını Yerine Getirmemesi

Yüklenici, Kontrollüğün talimatlarını yerine getirememesi durumunda, İşverenin başka kişileri işe almaya hakkı olacak ve bunun sonucunda doğabilecek tüm masraflar Yüklenici tarafından karşılanacak ve İşveren tarafından Yükleniciye ödenebilecek herhangi bir paradan kesilebilir.

40. İŞİN DURDURULMASI

Yüklenici, Kontrollüğün yazılı emrine istinaden İşlerin ilerleyişini veya herhangi bir kısmını Kontrollüğün gerekli gördüğü sürece ve gerekli gördüğü şekilde askıya alacak ve bu süre zarfında Kontrollüğün kanaatince gerekli olduğu şekilde İşleri düzgün bir şekilde muhafaza edecek ve güvence altına alacaktır. İşin 3 günden fazla askıya alınması halinde İşverene bilgi verilip yazılı onayı alınmalıdır.

41. İŞYERİNİN TASARRUFU**(1) İşyerine Giriş**

İşveren, Kontrollüğün İşlere başlaması emriyle birlikte Yükleniciye, 13. Maddede atfedilen program uyarınca ve, aksi takdirde Yüklenicinin Kontrollüğe yazılı ihbar yoluyla vereceği önerileri doğrultusunda İşlere başlayıp yürütmesine İşyerinin bir kısmının tasarrufunu verecek ve zaman zaman Yükleniciye, program veya öneriler doğrultusunda İşlerin yürütülmesi için İşyerinin bundan öte kısmını da verecektir.

(2)Geçiş Hakkı, vs

Yüklenici İşyerine girişi için gerekli geçici özel geçiş hakkı masraf ve ücretlerini kendisi karşılayacaktır. Yüklenici, ayrıca İşyeri dışında İşler için gerekebilecek kalacak ek bir yerin masraflarını da kendisi karşılayacaktır.

(3)İşyerinin Sınırları

Aşağıda tarif edilenler dışında İşyerinin sınırları, Sözleşmede belirtildiği şekilde olacaktır. Yüklenicinin İşyerinin ötesinde bir yere ihtiyacı olması durumunda bunun masraflarını tamamen kendisi karşılayacak ve tasarrufunu almadan onayın bir suretini Kontrollüğe verecektir. İşyerine giriş, İşyerinin ana yol ile bittiği yerde mevcuttur. Fakat çizimlerde belirtilmemiş ise girişi yoktur. İşçilerin, halkın, çiftlik hayvanlarının güvenliği ve rahatlığı için veya İşleri muhafaza etmek İşyerinin bütünü veya bir kısmı için yaptıracağı korkuluk masraflarını kendisi karşılayacaktır. Yüklenici, Kontrollüğün yazılı rızası olmadan İşyeri içerisindeki hiçbir çit, ağaç veya binayı bozmayacak, zarar vermeyecek veya yıkmayacaktır.

42. BİTİRME SÜRESİ

- (1) Tüm İşler, Sözleşmenin, İşlerin hepsi bitmeden önce kısmen bitmesi ile ilgili şartlarına bağlı kalması koşuluyla İşlerin tümü Sözleşmede belirtilen zaman içerisinde 46. ve 47. maddeleri uyarınca tamamlanacaktır.
- (2) Bitirme süresi, haftalık izin günlerini, resmi tatilleri ve havanın fırtınalı olduğu günleri de kapsar.

43. BİTİRME SÜRESİNİN UZATILMASI

Eğer Sözleşmenin şartlarına bağlı kalmak koşuluyla Kontrollük, İşlerde, 48. Madde uyarınca değişiklikler ve eklemeler talep ederse ve Sözleşmede Mücbir Sebep oluşmuşsa, Yüklenicinin, İşlerin tamamlanması için sürenin uzatılması için başvuru yapma hakkı olacaktır. İşveren, başvuru üzerine, ne kadar süre uzatma vereceğine başvurunun, İşler için değişiklik ve eklemelerin gerçekleşmesinden önce yapılması koşuluyla karar verecektir.

44. İLERLEME HIZI

Yüklenici tarafından sağlanacak tüm malzeme, Yüklenici Donanımı ve işçilik ve İşlerin yapılmasının yöntemi, şekli ve hızı, Kontrollüğün tatmin olacağı şekilde yapılacaktır. İlerleme hızı herhangi bir zamanda İşlerin zamanında bitmesini önleyecek şekilde yavaş ve uzatılmış süre içerisinde bitemeyeceğine kanaat getirirse, Kontrollük, yazılı olarak Yükleniciye bildirecek ve Yüklenici, Kontrollüğün onaylayacağı şekilde İşleri hızlandırıp zamanında bitirmek için makul her adımı atacaktır. Eğer iş, gece ve gündüz devam etmiyorsa, Yüklenici, gece de çalışmak için izin isteyecek; eğer Kontrollük izin verirse, Yüklenicinin ek bir ücret alma hakkı olmayacaktır. Gece yapılan bütün İşler, gereksiz gürültü ve rahatsızlık vermeden devam edecektir. Yüklenici, İşvereni, İş sırasında doğabilecek gürültü ve rahatsızlık sonucu meydana gelebilecek tüm iddia, talep, yargısal

işlem ve masraflar için tazmin edecektir. Yüklenici her ayın sonunda 3 suret halinde, İşlerin ilerleyişini gösteren açıklayıcı çizimi veya belgeyi Kontrolluğa verecek.

45. GECİKME TAZMİNATI

(1) Eğer Yüklenici, İşleri, Sözleşmede belirlenen süre içerisinde veya uzatılmış süre içerisinde bitirmezse, Sözleşmede belirtilen miktarı, Sözleşmede belirtilen süre veya uzatılan süre ve Geçici Kabul Belgesinde belirtilen Geçici Kabul tarihi arasındaki gecikme için, gecikme tazminatı olarak, Sözleşmedeki sınırlamaya bağlı kalmak koşuluyla İşverene ödeyecektir. Bu miktar önceden ihbarnameye veya yargı işlemine veya zararın ispatı olmaksızın gecikme için ödenecektir. İşveren, Yükleniciye ödemesi gereken paradan gecikme tazminatı miktarını çıkaracaktır. Ödeme veya zarar için düşülen miktar, Yükleniciyi, İşleri tamamlamak için yükümlülükten veya Sözleşme tahtındaki diğer yükümlülük veya sorumluluklarından arındırmayacaktır.

(2) Herhangi bir kısım İş için İşlerin tamamının veya bir kısmının tamamlanmasından önce Geçici Kabul Belgesi hazırlanmışsa, İşlerin geri kalan kısmının tamamlanması için meydana gelen gecikmeden kaynaklanan gecikme tazminatı, bu Geçici Kabul Belgesinde belirtilen günden sonraki herhangi bir gecikme süresi için ve alternatif şartların yokluğunda, orantılı olarak, o kısmın veya bölüm tüm İşlerin toplam değerini yansıtacak şekilde azaltılacaktır. Bu fıkra şartları yalnızca gecikme tazminatı oranına uygulanıp tazminatın sınırını etkilemeyecektir.

46. GEÇİCİ KABUL BELGESİ

(1) İşlerin Geçici Kabulü

İşler büyük ölçüde tamamlanmışsa ve Sözleşmede belirtilen herhangi bir testi tatminkar bir şekilde geçmişse, Yüklenici, geriye kalan İşleri, Kesin Kabul Döneminde bitireceğine dair taahhüt ettiğini, Kontrolluğa bildirebilir. Böyle bir bildirim ve taahhüt, yazılı olup Yüklenicinin isteği olduğu farzedilir ki Kontrolluk İşlerin tatminkar oranda tamamlandığına dair bir belge verebilsin. Kontrolluk, böyle bir bildirim verildiği tarihten itibaren 21 gün içerisinde, bir sureti de İşverene verilmek üzere İşlerin kendi kanaatinde hangi gün tatminkar bir şekilde tamamlandığını bildiren belgeyi yazılı olarak bildirir veya Yükleniciye böyle bir belge verilmeden önce yapılması gereken İşleri yazılı bir talimatla bildirir. Kontrolluk ayrıca böyle bir talimattan sonra ve yapılması gereken İşlerin tamamlanmasından önce, İşlerin tatminkar oranda tamamlanmasını etkileyen hataları Yükleniciye bildirecektir. Yüklenici, Geçici Kabul Belgesi, İşlerin, Kontrolluğun tatmin olacağı şekilde tamamlanmasını ve hataların düzeltilmesini müteakip 21 gün içerisinde alma hakkı olacaktır. İşlerin tatminkar bir şekilde tamamlandığına dair belgeyi aldıktan sonra Yüklenici, ivedilikle, geriye kalan İşleri, Kesin Kabul Dönemi içerisinde bitirmeyi taahhüt etmiş sayılacaktır.

(2) Bölgelerin veya Kısımların Geçici Kabulü

Bu maddenin 1. Fikrasında ve sağlamış olduğu şartlar uyarınca, Yüklenici, Kontrolluktan, bu kısım İşlere dair tatminkar bir şekilde tamamlandığını ve Sözleşmede belirtilen testleri geçtiğini gösteren Geçici Kabul Belgesi hazırlamasını isteyip Kontrolluk de bunu hazırlayabilir, eğer;

- (a) İşlerin bu kısmı veya parçası için Sözleşmede ayrı bir zaman belirtilmişse,
- (b) İşlerin bu kısmı veya parçası, Kontrolluki tatmin edecek şekilde tamamlanmışsa ve İşverenin işgali veya kullanımı için gerekliyse.

Böyle bir belgenin verilmesi üzerine Yüklenici, İşlerin geriye kalan kısmını Kesin Kabul Dönemi içerisinde bitirmeyi taahüt etmiş sayılacaktır.

47. KESİN KABUL

(1) Kesin Kabul Dönemi

Kesin Kabul Dönemi tabiri Kontrollük tarafından hazırlanan İşlerin tatminkar olacak şekilde tamamlandığı belgesinde belirtilen İşlerin bitiş tarihinden başlamak üzere (veya İşlerin kısım veya parçalarının tatminkar oranda tamamlandığına dair ayrı bir belge verilmiş ise, İşlerin o kısım veya parçasının tamamlandığı tarihten başlamak üzere) 12 aylık bir süreyi anlatır. Kesin Kabul Dönemi gereğince 'İşler' tabiri buna göre yorumlanacaktır.

(2) Kalan İşlerin Tamamlanması ve Kusurların Giderilmesi

Kesin Kabul Dönemi içerisinde Yüklenici, Geçici Kabul tarihindeki, eğer varsa, eksik İşleri bitirecek ve tamir, değişiklik, tekrar inşa etme, düzeltme, kusurları, eksiklikleri, fire veya Kontrollüğün veya onun adına Kesin Kabul Dönemi dolmadan önce yapılan teftiş sonucu ve sürenin dolduğu 14 gün içerisinde Yükleniciden düzeltmeyi istediği diğer hataları düzeltecektir.

(3) Kalan İşlerini ve Kusurların Giderilmesi Maliyeti

Kalan İşlerin masraflarına dair Kontrollük, Yüklenici tarafından kullanılan ve Sözleşmeyle bağdaşmayan malzeme veya işçilikten veya ihmal veya Yüklenicinin Sözleşme tahtında açık veya dolaylı olarak gösterilen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden kaynaklandığına kanaat getirirse, Yüklenicinin kendisi tarafından karşılanacaktır.

(4) Yüklenicinin Talimatları Yerine Getirmemesi

Eğer Yüklenici eksik olan herhangi bir işi tamamlamazsa, İşverenin başka bir işçiyi ve başka kişileri, bu İşleri yapmak üzere istihdam etme hakkı olacak ve bundan kaynaklanan veya bunun yol açacağı tüm masraflar, İşveren tarafından Yükleniciden geri istenecek ve Yükleniciye verilmesi gereken herhangi bir ücretten eksiltilebilecektir.

(5) Kesin Bitirme Belgesi

Eksik kalan İşlerin tatminkar bir şekilde tamamlanması üzerine Kontrollük, Kesin Kabul Döneminin sona erdiği 28 gün içerisinde Yükleniciye, Kesin Kabul Belgesi verecektir. Böyle bir belge verildikten sonra, Sözleşme, yerine getirilmemiş ve uyuşmazlıkların halledilmesi şartlarının taraflar arasındaki herhangi bir mesele veya olguyu çözmek için, gereken sürece yürürlükte kalacaktır.

48. DEĞİŞİKLİKLER, İLAVELER ve ÇIKARMALAR

(1) Değişiklikler

Kontrollük, yetkileri dahilinde İşlerin şeklinde, türünde veya kalitesinde gerekli görürse veya arzu edileceğine kanaat getirirse, herhangi bir değişikliği öngörebilir, Yükleniciden aşağıdaki şeyleri yapmasını emretme yetkisi olacak:

- (a) Sözleşme tahtında İşlerin miktarını azaltma veya çoğaltmayı,
- (b) Böyle bir işi eksik bırakmayı,

- (c) Böyle bir işin karakterini, kalitesini veya çeşidini değiştirmeyi,
- (d) İşlerin herhangi bir kısmının düzeyini, hatlarını, yönünü ve boyutunu değiştirmeyi,
- (e) İşlerin tamamlanması için gerekli herhangi ek bir işi yerine getirmeyi ve böyle bir değişiklik Sözleşmenin etkisini azaltmaz veya Sözleşmeyi geçersiz kılmaz.

(2) Sözleşmenin Maliyetini Artıran veya İşleri Değiştiren Değişiklikler

Sözleşme Bedelinin artmasına neden olacak veya İşlerin miktarını, kalitesi veya karakteri için zaruri bir değişiklik için emir vermeden önce Kontrollük, İşverenin yazılı onayını alacaktır.

(3) Değişiklikler için Emirlerin Yazılı Olması

Kontrollüğün yazılı emri olmadıkça, Yüklenici tarafından herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır. 2. Fıkra uyarınca İşverenin yazılı onayını gerektiren değişiklikler, İşverenin onayına ilaveten Kontrollüğün yazılı emri üzerine Yüklenici tarafından yapılacaktır. Sözleşmenin şartlarına bağlı kalmak koşuluyla, İşlerin miktarında herhangi bir artma veya azalma, bu madde uyarınca verilen bir emrin sonucu değilse fakat Keşif Cetvellerinde belirtilen miktarların artması veya az olması sonucuya, İşlerin miktarında bu artış veya azalma için yazılı herhangi bir emrin olması gerekmez.

(4) Değişikliklerin Değerlendirilmesi

Kontrollük herhangi bir değişiklik, ekleme veya eksiklik için Sözleşme Bedeline eklenecek veya azaltılacak miktarı, İşveren için hesaplayacaktır. Yapılacak herhangi bir değişiklik, ekleme veya eksiltme, Sözleşme Bedelini artırmaya neden olursa, Kontrollük, bu tahmini, kendisinin böyle bir değişiklik, ekleme veya azaltma için İşverenin gerekli yazılı onayını talep ederek İşverene iletacaktır. Herhangi bir değişikliğin, eklemenin veya azaltmanın değeri, Keşif Cetvellerindeki birim fiyatını baz alacak şekilde hesaplanacaktır.

49. YÜKLENİCİ DONANIMI, GEÇİCİ İŞLER VE MALZEMELER

(1) Yüklenici Donanımı ile Geçici İşlerin ve Malzemelerin Yalnızca İşler için Kullanımı

Yüklenici tarafından sağlanan bütün Yüklenici Donanımı, Geçici İşler veya malzemeler, İşyerine getirildiği zaman yalnızca İşlerin tamamlanması için gerekli olduğu farzedilecek ve Yüklenici, İşyerinin bir kısmından diğer kısmına taşıma maksadı dışında bunları veya herhangi bir kısmını Kontrollüğün yazılı izni olmadan- ki Kontrollük gereksiz yere itiraz etmeyecek- ortadan kaldırmayacaktır.

(2) Yüklenici Donanımının Kaldırılması vs.

İşlerin tamamlanmasıyla birlikte bahse konu bütün Yüklenici Donanımı ve Geçici İşleri ve Yüklenici tarafından sağlanan kullanılmamış herhangi bir malzemeyi, Yüklenici İşyerinden kaldıracaktır.

(3) Yüklenici Donanımına Olan Zarardan İşverenin Sorumlu Tutulmaması

İşveren, kendisinin, çalışanlarının veya temsilcilerin hareket veya ihmalinden kaynaklanması dışında hiçbir zaman Yüklenici Donanımı, Geçici İşler veya malzemelere gelecek zarardan sorumlu tutulmayacaktır.

(4) Ödenmiş Malzeme ve İşin Mülkiyeti

İşveren tarafından Yükleniciye ödenmiş olan tüm malzeme, İşverenin malı olacak, fakat bu şart, Yükleniciyi ödenmiş tüm malzeme ve İşlerin sorumluluğundan arındırdığı veya zarara uğrayan herhangi bir işin onarımından veya İşverenin, Sözleşmenin bütün koşullarının yerine getirmesini isemesinden feragat ettiği şeklinde yorumlanmayacaktır.

(5) İşveren Tarafından Sağlanan Alet ve Gereçler

İşveren tarafından sağlanan herhangi bir alet veya gereçin mülkiyet hakkı İşverene aittir ve Yüklenici tarafından, gerekmediğinde ve Sözleşmenin bitiminde bu gibi alet ve gereç, İşverene geri iade edilecektir. İşverene geri iade edildiğinde böyle bir aletin durumu, normal aşınma ve yıpranmaya tabi olarak, verildiği zamanki durumunda olacaktır.

50. MALZEME VS'NİN ONAYININ İMA EDİLMEMİŞ OLMASI

49. Maddenin yürürlüğe girmesi Kontrollüğün, ne belirtilen malzeme veya diğer meseleleri onayladığını ne de Kontrollüğün herhangi bir zamanda herhangi böyle bir malzemeyi reddebileceğini ima etmiş sayılmaz.

51. İŞLERİN ÖLÇÜMÜ

Kontrollük, İşlerin herhangi bir kısım veya kısımlarının ölçülmesine gerek duyarsa Yükleniciye veya Yüklenicinin hemen hazır bulunacak veya Kontrollüğe ölçüm yaparken yardımcı olacak kalifiye bir temsilciye ihbarda bulunacak ve herhangi biri tarafından gerekli görülen hususları sağlayacaktır. Eğer Yüklenici hazır bulunmazsa veya temsilci göndermeyi ihmal ederse veya atarsa, Kontrollüğün yapacağı veya onay vereceği ölçüm, İşlerin doğru olan ölçümü sayılacaktır. Ölçümün amacı Yüklenici tarafından yapılan işin hacmini belirlemek ve dolayısıyla aylık ödeme miktarını saptamaktır.

52. TARAFLARIN SORUMLULUĞU

(1) Kontrollük Kesin Kabul Belgesini imzalayana kadar ve İşverene, İşlerin tamamlandığına dair bilgi verilene ve 47. Madde uyarınca yükümlülüklerini İşverenin tatmin olacağı şekilde yerine getirene kadar İşler, tamamlanmış sayılmayacaktır.

(2) İşveren, Yükleniciye karşı İşlerin yerine getirilmesi veya Sözleşme ile ilgili herhangi bir meseleye karşı sorumlu tutulmayacak meğer ki Yüklenici Sözleşme gereğince ve Kesin Kabul Belgesi verilmeden önce yazılı bir talepte bulunmuş olsun.

(3) Yerine Getirilmemiş Yükümlülükler

Kesin Kabul Belgesi çıkarılmasına rağmen, Yüklenicinin, Kesin Kabul Belgesi çıkarılmadan önce ve çıkarıldığı zaman yerine getirmediği Sözleşmenin şartlarına bağımlı olduğu yükümlülükleri yerine getirme sorumluluğu devam edecektir.

(4) Yüklenicinin Sorumluluğu

Sözleşmedeki diğer şartlara rağmen Yüklenici, Kesin Kabul Belgesi hazırlandıktan sonra 2 yıllık bir süre için İşlerdeki bir arıza veya zarar veya ziyan riskine karşı, bu tür riskler, zarar veya arıza; Yüklenicinin, temsilcisinin, çalışanının veya işçisinin ve Yüklenicilerinin hareketlerinden, hatalarından ve ihmallerinden kaynaklanırsa, tamamen sorumlu olacaktır.

53. YETKİLER

(1) İşveren, Sözleşmeyi feshetmeksizin veya Yükleniciyi Sözleşme tahtındaki sorumluluk veya yükümlülüklerinden arındırmaksızın veya Kontrollük ve İşverene Sözleşme gereğince verilen yetki ve haklarına hanel gelmeksizin aşağıdaki durumlarda Yükleniciyi İşyerinden çıkarma hakkı olacaktır.

- (a) Eğer Yüklenici iflas etmişse veya alacaklarına karşı mahkeme koruması altındaysa veya Yüklenici yargısal bir işlem sonucu dağılmış bir şirket üyesi ise,
- (b) Eğer Yüklenici, alacaklıları ile anlaşma yaparsa veya alacaklıların denetim komitesi altında Sözleşmeyi yerine getirmeyi kabul ederse,
- (c) Eğer Yüklenici İşlerden geri çekilirse veya İşverenin önceden verilmiş yazılı onayı olmadan Sözleşmeyi tamamen veya kısmen başka kişilere tayin ederse,
- (d) Eğer Yüklenici, İşlere başlamazsa veya Kontrollük İşleri hedef edilen günde bitirebilmek için yeterli ilerleme kaydetmediği kanaatine varırsa,
- (e) Eğer Yüklenici, Kontrollüğün devam etmek için yazılı bildirisini aldıktan sonra 15 gün sebep göstermeksizin, İşleri askıya alırsa,
- (f) Eğer Yüklenici, kendisine yazılı olarak bildirildikten sonra 15 gün içinde Sözleşmeye itaat etmezse veya yükümlülüklerini yerine getirmeyip başarısızlığının nedenini düzeltmezse,
- (g) Eğer Yüklenici, Sözleşmede belirtilen işçilik standardında İşlerini yerine getirmemezse,
- (h) Eğer, Yüklenici, İşverenin veya Kontrollüğün İşçilerine hediye, borç veya mükafaat verirse veya vermeyi taahhüt ederse,

O zaman İşveren, İşleri kendisi tamamlayabilir veya İşleri tamamlamak üzere başka bir Yükleniciyi istihdam edebilir ve İşveren, İşleri Sözleşme şartları uyarınca yapmak ve tamamlamak için gerekli gördüğü Yüklenici Donanımını, Geçici İşleri ve malzemeleri kullanabilir ve İşveren herhangi bir zaman, bahse konu Yüklenici Donanımını, Geçici İşleri ve kullanılmamış malzemeleri satıp, satıştan kazanılacak geliri Sözleşme tahtında Yüklenicinin borcu olduğu veya olabileceği miktar için veya miktara mahsuben tatbik edebilir.

(2) Yeniden Başlamanın Değerlendirilmesi

Kontrollüğün, İşverenin böyle bir giriş ve kovmasının ardından pratik olan en kısa sürede Yükleniciyi, İşlerin değerlendirilmesinde hazır bulunması için haberdar edecektir. Eğer Yüklenici, herhangi bir nedenle böyle bir değerlendirmede hazır olmazsa, Kontrollük, bahse konu değerlendirmeyi, Yüklenicinin gıyabında kendisi yapacak, Sözleşmeye uygun olarak yapmış olduğu İşler için, kovulmasına değin Yükleniciye verilmesi gereken birikmiş miktarı gösteren belgeyi hazırlayacaktır. Kontrollük, kullanılmış malzemelerin değerini ve Yüklenici Donanımını veya Geçici İşlerin herhangi bir kısmının değerini belirtecektir.

(3) Yeniden Başlama Sonrasında Ödeme

İşveren, bu madde altında Yükleniciyi girip kovarsa, Kesin Kabul Dönemi doluncaya kadar ve daha sonra, İşlerdeki hataları tamamlayıp düzeltene kadar İşverenin, eğer varsa, gecikmeden dolayı uğradığı ve Kontrollüğün onayladığı zarar ve masraflar belli

olana kadar Yükleniciye herhangi bir para ödeme yükümlülüğü olmayacaktır. Yüklenici, daha sonra Kontrollüğün, İşleri bitirdikten sonra alacağı paradan, bahse konu miktarı düşmesinden sonra yalnızca böyle bir meblağı alma hakkı olacaktır. Fakat, eğer bu miktar, İşleri bitirdikten sonra alacağı paradan fazla ise, Kontrollüğün talebi üzerine Yüklenici, aradaki fazlalığı İşverene ödeyecektir. İşveren böyle bir durumda hukuki işleme başvurmadan, bu miktarı Yükleniciye ödenecek paradan karşılayabilecektir.

54. ACİL TAMİRATLAR

Eğer, İşleri yerine getirirken veya Kesin Kabul Dönemi içerisinde İşlerle ilgili herhangi bir kaza veya başarısızlık veya başka bir olay sonucu Kontrollük herhangi bir iyileştirmeye veya başka İş veya tamirat için güvenlik bakımından ihtiyaç olduğuna kanaat getirirse ve Yüklenici bunu yapamayacak durumda ise veya isteksiz ise, İşveren kendisi veya bir başkası Kontrollüğün gerekli gördüğünce bu İşleri yapabilir. Eğer İşveren tarafından yapılan bu İş veya tamirat, Sözleşmeye göre Yüklenicinin yapmaya sorumlu olduğu bir İş ise, İşverenin maruz kaldığı tüm masraf ve ücretler talep üzerine Yüklenici tarafından İşverene ödenecektir veya İşveren tarafından, Kontrollüğün herhangi bir acil işi makul bir süre içinde yazılı olarak Kontrollüğe bildirme koşuluyla Yükleniciye ödenecek paradan azaltılacaktır.

55. MALİYETİN ARTIŞI VE AZALMASI

Sözleşmede başka şekilde belirtilmedikçe, faizlerdeki bir değişiklik, devalüasyon veya İşleri etkileyen başka nedenlerden dolayı işçilik, malzeme, Yüklenici Donanımı veya aletlerde meydana gelecek fiyat değişikliklerinden dolayı Sözleşme Bedelinde herhangi bir ayarlama yapılmayacaktır.

56. VERGİ

Yüklenici, gelirden dolayı katma değer vergisi dahil yürürlükteki gelir vergisi şartları ve düzenlemeleri ve bunlara yapılan değişiklikler uyarınca tüm ücret ve vergi ödemelerinden sorumlu olacaktır. Bu hususta gerekli araştırmaları yapmak, Yüklenicinin sorumluluğudur ve kendisini vergi hukuku uygulaması ile ilgili olarak tatmin etmiş sayılacaktır.

57. PATLAMA

Yüklenici, Kontrollüğün yazılı izni olmadan ki Yüklenicinin patlayıcı maddelerle ilgili yürürlükteki düzenlemelere tamamen uymasını isteyecek, herhangi bir patlayıcı madde kullanmayacaktır. Fakat, Yüklenici bu patlayıcı maddeleri elde etmek için başvuru yapmadan önce iyi ayarlanmış depolama yeri sağlamalıdır. Kontrollüğün patlayıcı madde kullanımına dair onayı veya karşı çıkması Yükleniciye iddia zemini hazırlamaz.

58. MAKİNE

Yüklenici, İşlerin kısımlarını oluşturan Yüklenici Donanımı, makine ve aletlerin üretim, teslim, dikim ve görevinin koordinasyonundan sorumlu olacaktır. Sözleşmeyi imzaladıktan sonra en kısa süre içerisinde gerekli siparişleri verecektir. Bu siparişler ve bunların kabulü, Kontrollüğün isteği üzerine üretilecek, Yüklenici ayrıca tüm Taşeronların bu tür programlara, anlaşıldığı gibi ve İşlerin bitirme süresi içinde tamamlaması için uymalarını sağlayacaktır. Taşerona verilmiş işte gecikme olursa, Yüklenici bitiş hızlandırmak için gerekli harekete girişecektir. Bu, İşverenin Sözleşme uyarınca çare isteme hakkına halel getirmeyecektir.

59. YÜKLENİCİ DONANIMININ ve GEÇİCİ İŞLERİN TAŞINMASI

Yüklenici, Yüklenici Donanımı ve malzemelerin hareketi için gerekli, geçici yol ve hattı sağlayıp koruyacak ve bitirdiğinde bunları temizleyip, zarar veya rahatsızlığa uğramış İşleri düzelterek. Yüklenici, başlamadan önce, Kontrolluğa tüm Geçici İşlerin çizim ve bütün ayrıntılarını verecektir. Kontrolluk eğer yetersiz olduğunu düşünüyorsa, değişiklik yapılmasını isteyebilir ve Yüklenici bu değişiklikleri yerine getirecek fakat sorumluluklarından arınmayacaktır. Yüklenici, İşler için kullanılan malzemelerin depolanması ve korunması için kendisi ve İşveren kullanmak üzere, her türlü hava şartlarına dayanıklı depolar sağlayıp, İşler tamamlanınca bunları ortadan kaldıracaktır. Yüklenici, İşlerin devamı esnasındaki ve Sözleşmede ihtiva edildiği için çizimlerde belirtilenler dışındaki kamu hizmet kuruluşu hizmetlerini gerektiği zaman, İşverenin onayına bağlı olarak ve masrafları kendine ait olmak şartıyla yönlendirebilecektir. Sözleşme gereğince hizmetlerin başka yöne çevrilmesi gerekli görülmediği zaman, Yüklenici bunları hale hazırdaki yerlerinde saklayıp koruyacaktır. Yüklenici, telefon, telgraf ve elektrik kablo veya tellerini, kanalizasyon, su veya diğer borular veya hizmetlere gelen zararı kendisi tamir edecektir meğer ki bunların tamirinden Kamu Kuruluşları veya Özel Şirketler sorumlu olsun. Yüklenici, Kamu Kuruluşlarına veya Özel Şirketlere, maruz kalınan masrafları talep üzerine ödeyecektir.

60. FOTOĞRAFLAR VE REKLAM

Yüklenici, İşverenin yazılı onayı olmaksızın İşlerin fotoğrafını yayımlamayacak veya İşlerin herhangi bir reklam için kullanılmasına izin vermeyecektir.

61. RÜŞVETİN ÖNLENMESİ

İşveren, Yüklenicinin herhangi bir kimseye bir hediye, teşvik olarak herhangi bir bedel veya Sözleşmeyi veya İşveren ile olan herhangi bir Sözleşmeyi yerine getirmek içine veya onu elde etmek için mükafaat önerirse veya Sözleşme veya İşveren ile olan başka bir Sözleşme ile ilgili olarak birini kayırma veya gözden düşürme gibi hareketlerde bulunması halinde, bu tür hareketlerin Sözleşme ile ilgili veya İşveren ile yapılmış başka bir Sözleşme ile ilgili kendisi tarafından istihdam edilmiş kişiler tarafından yapılmış olsun veya onun adına Yüklenicinin haberi dahilinde veya haberi olmadan yapılmış olsun, Sözleşmeyi iptal edecek ve bundan kaynaklanan herhangi bir zararı Yükleniciden karşılayacaktır.

62. TATİLE DENK GELEN GÜN

Eğer Sözleşme şartları tahtında yapılması gereken herhangi bir İş veya herhangi bir sürenin sona ermesi, tatil günü veya dinlenme gününe denk gelirse, Sözleşme, o günü takip eden ilk İş gününde yürürlüğe girecektir.

63. BİLDİRİLER

(1) Açık bir şekilde belirtilmediği sürece, Sözleşme Belgelerinde şartları verilen ve herhangi bir kimse tarafından verilen herhangi bir bildiri, rıza, onay, belge veya karar, yazılı olarak verilecektir. İşveren, Yüklenici veya Kontrolluk tarafından verilecek böyle bir bildiri, rıza, onay, belge veya karar, makul olmayan bir şekilde geri çekilmeyecek veya ertelenmeyecektir.

(2) İşveren veya Kontrolluk tarafından Sözleşme gereğince Yükleniciye verilecek herhangi bir talimat veya belge, Yüklenicinin Sözleşmede belirtilen esas yerinde veya bu maksat için, Yüklenicinin yazılı olarak bildireceği İş adresine posta, kablo, telex veya

faks ile gönderilecektir veya yetkili bir kimsenin imzasını teyit edici bir fiş karşılığında söz konusu adrese iletilecektir.

(3) İşverene Sözleşme gereğince verilecek herhangi bir bildiri posta, kablo, teleks veya faks yolu ile İşverenin Sözleşmede belirtilen adresine gönderilecek veya yetkili bir kimsenin imzasını teyit edici bir fiş karşılığında söz konusu adrese iletilecektir.

(4) Kontrollüğe Sözleşme gereğince verilecek herhangi bir bildiri posta, kablo, teleks veya faks yolu ile Kontrollüğün Sözleşmede belirtilen adresine gönderilecek veya yetkili bir kimsenin imzasını teyit edici bir fiş karşılığında söz konusu adrese iletilecektir.

64. LİSAN, AĞIRLIKLAR, ÖLÇÜMLER

Sözleşmede başka türlü belirtilmedikçe, Yüklenici, İşveren veya Kontrollüğe, İşler için verilecek hizmet veya hazırlayacağı belgeler ile ilgili olarak yapacağı tüm iletişim, Türkçe olarak yapılacaktır. Tüm hallerde, ağırlık veya ölçümler için Metrik Sistem kullanılacaktır.

65. KAYITLAR, HESAPLAR, BİLGİ VE DENETİM

Yüklenici, Sözleşme gereğince yapılan tüm İşlerin doğru ve sistematik kayıt ve hesabını tutacaktır.

Yüklenici, Kontrollüğün, İşler için veya Yüklenicinin performansı ile ilgili gerekli göreceği herhangi bir kayıt veya bilgiyi sağlayacak, toparlayacak ve hazır hale getirecektir.

Yüklenici, makul bir bildiri üzerine böyle bir kayıt ve bilgiyi Kontrollüğün veya yetkili temsilcilerinin denetimi için verecektir.

66. MÜCBİR SEBEPLER

Burada kullanılan Mücbir Sebepler, doğal afetler, (ilan edilmiş olsun veya olmasın) savaş, istila, devrim, isyan veya diğer hareketler veya bu tip olay veya zorlamalar anlamına gelir.

Mücbir sebep oluşturacak herhangi bir sebebin oluşumundan hemen sonra ve oluştuğu zaman Yüklenici, eğer Sözleşme tahtındaki yükümlülüklerini tamamen veya kısmen ve sorumluluklarını yerine getiremeyecek durumda olursa Kontrollüğe tüm ayrıntıları içeren yazılı bir ihbarname verecektir. Kontrollüğün böyle bir Mücbir Sebebi kabul etmesi halinde ki gereksiz yere böyle bir kabul rededilmeyecek, aşağıdaki şartlar geçerli olacaktır:

- (a) Yüklenicinin Sözleşme tahtındaki yükümlülük ve sorumluluklarını yerine getirme, böyle bir yetersizlik devam ettiği sürece askıya alınacaktır. Erteleme süresince ve askıya alınan İşler için Yüklenicinin, aletlerin bakımı için ve daimi işçilerinin ertelemeden dolayı işsiz kalıp maruz kaldığı masraflar kendisi tarafından karşılanacaktır.
- (b) Yüklenici Kontrollüğe bildirmiş olduğu Mücbir Sebebin oluşumundan sonra 15 gün içerisinde, ertelemenin devam ettiği sürece maruz kalınıp alt paragrafta değinilen tahmini masrafları ve maruz kalınmış eksiksiz hesabı da ertelemenin bittiği tarihten 30 gün sonra Kontrollüğe verecektir.

- (c) Sözleşmenin şartları, erteleme süresine eşit olacak şekilde genişletilecektir, fakat erteleme süresi, İşlerin tamamlanması için gereken ek süreden farklı olmasına sebep olursa, bu dikkate alınacaktır.
- (d) Mücbir Sebep ten dolayı Yüklenici, Sözleşme tahtındaki yükümlülük ve sorumluluklarını tamamen veya kısmen yerine getiremeyecek olursa Kontrollüğün Sözleşmeyi 68. Maddede belirtilen şartlarda olduğu gibi feshetme hakkı olacaktır, yalnız ihbar süresi 14 gün yerine 7 gün olacaktır, ve
- (e) Bir önceki alt paragraf maksatları bakımından erteleme nin 90 günü aşması durumunda Kontrollük, Yükleniciyi daimi olarak görevini yapamayacak durumda sayabilir.

67. İŞİN DURDURULMASI

İşveren, Yükleniciye yazılı ihbar yoluyla bildirmek üzere Yükleniciye ödenecek parayı ve/veya Sözleşme gereğince Yüklenicinin görevini yapmasını askıya alabilir, eğer İşveren, sağduyusuna dayanarak

- (a) İşlerin yerine getirilmesine veya bu maksatların başarıyla sonuçlanmasına müdahale edecek veya etmesini tehdit edecek herhangi bir durum oluşursa, veya
- (b) Yüklenici, Sözleşmenin herhangi bir şartını kısmen veya tamamen yerine getirmeyecek olursa.

Yukarıdaki (a) Fıkası altındaki ertelemeden sonra, Yüklenicinin erteleme süresinin başlamasından önce Sözleşme gereğince maruz kaldığı masraflar, İşveren tarafından Yükleniciye ödenecektir.

Sözleşmenin şartları, erteleme süresine eşit olacak şekilde uzatılabilir fakat erteleme süresi, İşlerin tamamlanması için gereken ek süreden farklı olmasına sebep olursa, bu dikkate alınacaktır.

68. İŞVEREN TARAFINDAN FESHETME

İşveren, 67. Madde uyarınca herhangi bir ertelemeye rağmen Sözleşmeyi, İşverenin menfaatleri doğrultusunda Yükleniciye 14 günden az olmayan ihbarnameyi vermesi koşuluyla feshedebilir.

Sözleşmenin feshedilmesi üzerine:

- (a) Yüklenici, Sözleşmenin icrasına acilen son vermek ve zarar ziyarı azaltmak ve bundan başka masrafı minimum düzeyde tutmak için gerekli acil ve düzenli adımı atacak, ve
- (b) Böylesi bir feshetmenin, Yüklenicinin, Sözleşmeyi, ihmalinden kaynaklanmaması halinde yeterli düzeyde tamamladığı İşler ve İşlerde kullanmak üzere feshetme tarihi itibarıyla İşyerine gönderilmiş malzeme ve Yüklenici Donanımı karşılığında ve ek olarak feshetme tarihinden önce verilmiş tahhütlerden kaynaklanan masraflar ve Yüklenicinin feshetme sonucu maruz kaldığı makul direkt masraflar karşılığında ödeme hakkı olacak fakat başka ödeme veya tazminat alma hakkı olmayacaktır.

69. YÜKLENİCİ TARAFINDAN FESHETME

İşverenin Sözleşmeyi ihlal etmesi durumunda veya Yükleniciye Sözleşmeyi feshetme yetkisi veren başka diğer durumlarda Yüklenici, İşveren'e, ihlalin veya diğer durumların ayrıntılarını bildiren yazılı bir ihbarnameyi hemen verecektir. İşveren'in böyle bir ihlali kabul etmesi ve düzeltemeyecek durumda olması halinde veya İşveren'in böyle bir ihbarnameyi aldıktan sonra 20 gün içerisinde cevap vermemesi durumunda, Yüklenici, 30 günlük yazılı ihbar vermesi halinde Sözleşmeyi feshedebilecektir. Herhangi bir ihlalin olup olmadığına dair uyuşmazlık olması halinde sorun, İdari Şartnamenin 71. Maddesi uyarınca çözümlenecektir.

Bu madde uyarınca Sözleşmenin feshedilmesi durumunda (b) Fıkrasının gerekleri uygulanacaktır.

70. İŞVERENİN HAKLARI VE ÇARELERİ

Sözleşme ile ilgili veya Sözleşmedeki hiçbirşey, İşverenin sahip olduğu diğer hak ve çarelere zarar vermeyecek veya bunlardan feragat etmiş sayılmayacaktır.

İşveren, özel veya kamusal hiçbir tarafın hareket veya ihmalden kaynaklanan iddia veya sonuçlarından sorumlu tutulmayacaktır.

71. UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Sözleşmeden kaynaklanan veya Sözleşme ile ilgili herhangi bir talep, anlaşmazlık veya uyuşmazlık veya ihlal olması durumunda bu gibi talep, anlaşmazlık veya uyuşmazlığı çözmek için aşağıdaki yöntemler uygulanacaktır.

(1) Tebliğat

Haksızlığa uğramış taraf, diğer tarafı yazılı olarak acilen, iddia edilen talepten, anlaşmazlık veya uyuşmazlıktan; bunların varlığından haberdar olduktan sonra 7 günü geçmeyen bir süre içinde bilgilendirecektir.

(2) Müzakere

Tebliğat yapıldıktan sonra, tarafların temsilcileri, talep, anlaşmazlık, uyuşmazlığı, İşlerin seyrini engellemeden dostça çözümlmek için müzakereye başlayacaktır.

(3) Uzlaştırma

Tarafların temsilcileri, uyuşmazlıkları dostça çözememesi durumunda, herhangi bir taraf sorunu çözüm bulmak için KKTC Mahkemelerine başvuracaktır.